

Maarit Grahn, FM
pmgrah@utu.fi
Turun yliopisto, Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitos
Kulttuuriperinnön tutkimus

VI Kansatieteen päivät 19.–20.3.2010, Turku

Teollisuussuvun historia taloudellisena resurssina

Miten ja miksi yksityinen toimija tuottaa ja käyttää kulttuuriperintöä? Yhä useammin kyse on taloudellisesta toiminnasta. Esitelmässäni tarkastelen, miten Noormarkussa toimiva A. Ahlström Osakeyhtiö hyödyntää liiketoiminnassaan perheyhtiön aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä. Esitelmäni aihe liittyy valmisteilla olevaan väitöskirjaani, joka käsittelee A. Ahlström Osakeyhtiön yrityskulttuuria ja sitä, miten perheyhtiön *sisäinen menneisyyskäsitys* (yrityksen kulttuuriperintö) on näkynyt yhtiön yrityskulttuurissa 1870-luvulta 2000-luvulle, ja miten se on vaikuttanut yrityksen toimintaan.

A. Ahlström Osakeyhtiö on poikkeuksellisen kiinnostava pitkän aikavälin esimerkki siitä, miten yksityinen toimija, tässä tapauksessa teollisuusyritys, on tietoisesti rakentanut omaa kulttuuriperintöään ja käyttänyt sitä sekä ulkoisessa että sisäisessä toiminnassaan. Noormarkun ruukki on jälki siitä, miten yrityksen kulttuuriperintö on ohjannut yrityksen toimia. Ruukista muodostui aikanaan yhtiön ja suvun kotipaikka. Yhtä Suomen suurinta teollisuusyritystä johdettiin Noormarkun ruukista käsin 1960-luvun loppuun saakka, mikä antoi ruukille sen ainutkertaiset piirteet.

2000-luvulla Noormarkun ruukki toimii globalisoituneen yhtiön ja Ahlströmin suvun symbolisena pääomana ja muistin paikkana. Ruukkia hallinnoivan A. Ahlström Osakeyhtiön tehtävänä on huolehtia ruukin kulttuurihistoriallisesti arvokkaasta kulttuuriperinnöstä. Ruukinmiljöö halutaan säilyttää elävänä, minkä johdosta ruukin kulttuuriperintöä on ryhdytty hyödyntämään yhtiön liiketoiminnassa. Yhtiö kehittää yrityksille ja yksityisille asiakasryhmille suunnattuja kokous-, majoitus- ja juhlapalveluja ruukin historiallisissa puitteissa. Tarkastelen, miten tässä kulttuuriperintöprosessissa hyödynnetään yhtiön ja teollisuussuvun historiaa sekä kulttuuriperinnön statusarvoa.

Kulttuuriperinnön hyödyntäminen 2000-luvun liiketoiminnassa on jatkoa niille toimintatavoille, joilla yhtiö on aikaisemminkin tuottanut ja käyttänyt kulttuuriperintöään. Ruukin tapaus on toisaalta myös esimerkki siitä, miten kulttuuriperintökohteen omistaja voi itse vaikuttaa siihen, millä tavoin kulttuuriperintöä käytetään kulttuuriperintöprosesseissa. Nyt ruukkia profiloidaan eri tavalla verrattuna moniin muihin matkailukohteiksi valjastettuihin ruukkikyliin. Tavoitteena ei ole suuret matkailijavirrat, sillä ruukki on edelleen suvun kotipaikka.